

Sarajevo, 06.11.2017. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.10.2017.- 03.11.2017.

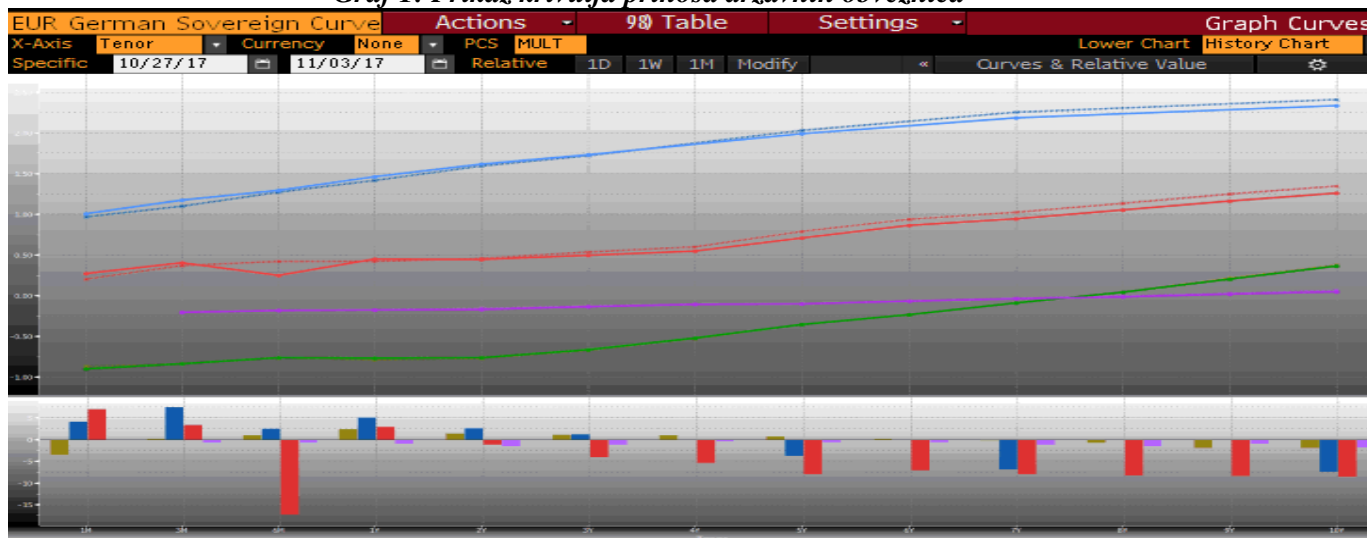
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	27.10.17		3.11.17		27.10.17		3.11.17		27.10.17		3.11.17		27.10.17		3.11.17	
2 godine	-0,77	-0,75	↗		1,59	1,61	↗		0,46	0,45	↘		-0,14	-0,16	↘	
5 godina	-0,36	-0,35	↗		2,03	1,99	↘		0,79	0,71	↘		-0,09	-0,10	↘	
10 godina	0,38	0,36	↘		2,41	2,33	↘		1,35	1,26	↘		0,07	0,06	↘	

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	27.10.17		3.11.17	
3 mjeseca	-0,795	-0,792	↗	
6 mjeseci	-0,768	-0,759	↗	
1 godina	-0,770	-0,733	↗	

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.11.2017. godine (pune linije) i 27.10.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nakon što je centralna Vlada Španije početkom protekle sedmice bez većih opiranja preuzela kontrolu nad regionalnom Vladom Katalonije, cijene španskih obveznica su prilično povećane, a njihovi prinosi prilično smanjeni, pa je tako prinos desetogodišnjih obveznica smanjen za skoro 16 baznih poena na sedmičnom nivou. **Rejting agencija S&P je povećala dugoročni kreditni rejting Italije na BBB sa BBB-, dok je zadržala stabilne izgleda rejtinga.** S ovom promjenom, kreditni rejting Italije prema S&P je izjednačen s rejtingom koji Italiji dodjeljuju ostale dvije vodeće agencije za dodjelu kreditnog rejtinga. Pod uticajem ove odluke, kao i pod uticajem efekta kretanja španskih prinosa, prinosi desetogodišnjih italijanskih obveznica su, takođe, zabilježili prilično smanjenje, koje je na sedmičnom nivou iznosilo 11 baznih poena. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene, pa je tako došlo do blagog rasta prinosa obveznica kraćeg i srednjeg roka dospijeća, odnosno do blagog smanjenja obveznica dužeg roka dospijeća. Evropski indeksi dionica su do polovine protekle sedmice bilježili svakodnevni

rast, a na kraju trgovanja u srijedu Euro Stoxx indeks je dostigao 3.697,40 poena, što je njegov najveći nivo u posljednje 2,5 godine, dok je njemački DAX indeks dostigao 13.465,51 poena, što je najveći ikada zabilježen rekord (evidencija se vodi od 1959. godine). Protekle sedmice je objavljen niz podataka o stanju privrede u eurozoni koji ukazuju da je pozitivan trend rasta GDP-a nastavljen u trećem kvartalu uz pad stope nezaposlenosti na najniži nivo u posljednjih skoro 9 godina. Ipak, uprkos pozitivnim podacima o stanju privrede, stopa inflacije u eurozoni je u oktobru prema preliminarnim podacima blago smanjena na nivo od 1,4%, a što je i dalje ispod ciljanog nivoa od oko 2%.

Centralna banka Španije je objavila da bi kriza izazvana u Kataloniji, ukoliko se realizuje „najgori scenario“, mogla u naredne dvije godine smanjiti rast GDP-a Španije i do 2,5%. Iako se u ovom izvještaju navodi da je isuviše rano da se uticaj ove krize kvantifikuje, centralna Vlada je već smanjila prognoze privrednog rasta zemlje za sljedeću godinu na 2,3% s ranijih 2,6%. U međuvremenu, agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je preuzimanje ovlaštenja centralne Vlade u Kataloniji okarakterisala kao pozitivno, te navela da je to smanjilo kratkoročne rizike eskalacije događaja, te tako još jednom potvrdila stanovište rejtinga od BBB+ s pozitivnim izgledima.

Po nižim prinosima Italija je emitovala petogodišnje (0,58%) i desetogodišnje (1,86%), Španija petogodišnje (0,336%), desetogodišnje (1,457%) i dvadestogodišnje (2,462%) obveznice, a Francuska desetogodišnje (0,76%), petnaestogodišnje (1,01%) i tridesetogodišnje (1,74%) obveznice. Francuska je emitovala tromjesečne (-0,691%), šestomjesečne (-0,659%) i jednogodišnje (-0,606%), a Belgija tromjesečne (-0,69%) i šestomjesečne (-0,687%) trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) OKT	1,5%	1,4%	1,5%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.) OKT	1,1%	0,9%	1,1%
3.	GDP – EZ (kvartalno) prelim. III kvartal	0,5%	0,6%	0,7%
4.	GDP – Francuska (kvartalno) prelim. III kvartal	0,5%	0,5%	0,6%
5.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim. III kvartal	-	0,3%	0,5%
6.	GDP – Austrija (kvartalno) prelim. III kvartal	-	0,6%	0,7%
7.	GDP – Španija (kvartalno) prelim. III kvartal	0,8%	0,8%	0,9%
8.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ OKT	58,6	58,5	58,1
9.	Indeks povjerenja potrošača – EZ OKT	-1,0	-1,0	-1,2
10.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ OKT	113,3	114,0	113,1
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ SEP	9,0%	8,9%	9,0%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka OKT	5,6%	5,6%	5,6%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) SEP	11,1%	11,1%	11,1%
14.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000) OKT	-	56,8	27,9

SAD

Tokom protekle sedmice održan je **redovni sastanak FOMC-a na kojem nije bilo izmjene monetarne politike. Referentna kamatna stopa je zadržana u rasponu od 1,00% do 1,25%**. U saopštenju objavljenom nakon ovog sastanka je navedeno da je ekonomska aktivnost SAD „čvrsta“ uprkos prirodnim nepogodama koje su tokom septembra pogodile pojedine oblasti SAD. Retorika ovog saopštenja je bila više pozitivna u odnosu na saopštenje s prethodnog sastanka, kada je ekonomska aktivnost SAD ocijenjena kao „umjerena“, što upućuje na to da je povećanje referentne kamatne stope na decembarskom sastanku FOMC-a veoma vjerovatno. Ipak, temeljna inflacija u SAD je i dalje ocijenjena kao „niska“, ali članovi ovog tijela nisu mijenjali očekivanja da će u srednjem roku dostići nivo od 2,0%. Program smanjenja obima Fedovog bilansa stanja, koji je započet u oktobru se nastavlja. Predsjednik SAD Trump je krajem protekle sedmice predložio američkom Senatu kandidata Jeromea Powella za narednog predsjednika Federalnih rezervi. Powell je član Fedovog Odbora guvernera, te će prema mišljenju analitičara voditi manje agresivnu politiku umanjenja monetarnih stimulansa nego što bi to po njihovom mišljenju činio John Taylor, koji je, takođe, bio u užem krugu imena kandidata za ovu funkciju.

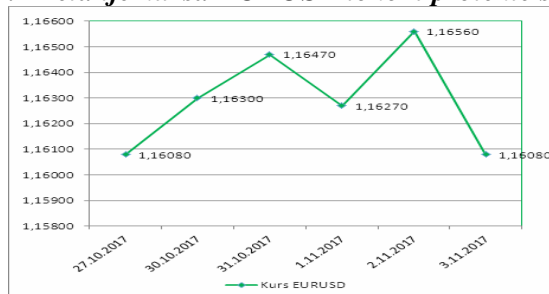
Republikanci su tokom protekle sedmice predstavili plan reforme fiskalnog sistema SAD. Prema ovom planu, porez na profit kompanija će biti smanjen na nivo od 20% s trenutnog nivoa od 35%. Ovaj

prijedlog, između ostalog, obuhvata i promjene poreza na zarade zaposlenih. Predsjednik SAD Trump je izjavio da očekuje da će ovaj zakon u potpunosti biti usvojen do kraja ove godine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	SEP	0,4%	0,4%	0,2%
2.	Indeks ličnih rashoda (M/M)	SEP	0,9%	1,0%	0,1%
3.	PCE deflator (G/G)	SEP	1,6%	1,6%	1,4%
4.	Stopa nezaposlenosti	OKT	4,2%	4,1%	4,2%
5.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	OKT	313.000	261.000	18.000
6.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	OKT	302.000	252.000	15.000
7.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	OKT	15.000	24.000	6.0000
8.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	OKT	2,7 %	2,4%	2,8%
9.	Indeks fabričkih porudžbina (M/M)	SEP	1,2%	1,4%	1,2%
10.	Indeks porudžbina trajnih dobara (M/M)	SEP	2,0%	2,0%	2,1%
11.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	SEP	-0,2%	0,3%	0,1%
12.	PMI uslužnog sektora	OKT	55,9	55,3	55,3
13.	ISM uslužnog sektora	OKT	58,5	60,1	59,8
14.	PMI indeks prerađivačkog sektora	OKT	54,5	54,6	53,1
15.	ISM indeks prerađivačkog sektora	OKT	59,5	58,7	60,8
16.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30.SEP	265.000	260.000	272.000

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

U četvrtak, 2. novembra, održana je sjednica MPC BoE na kojoj je donesena odluka da se referentna kamatna stopa poveća za **0,25% na 0,50%**, što je prvo povećanje ove stope u posljednjih deset godina. Tom prilikom je saopšteno da se u budućnosti, odnosno u naredne tri godine, očekuje „veoma postepeno“ povećanje ove stope. Objavljeno je da su članovi MPC glasali sa 7-2 za povećanje referentne kamatne stope. Guverner BoE Carney je izjavio da je povećanje ove stope pojačalo neizvjesnosti oko njenog uticaja na ekonomiju, ali da nema razloga da ti uticaji budu veći od standardnih, te dodao da će inflatorni pritisci u zemlji vjerovatno jačati i da nije toliko važno gdje se inflacija sada nalazi, nego u kom pravcu se kreće, te istakao da će nakon povećanja referentne kamatne stope monetarna politika obezbijediti značajnu podršku za poslove i aktivnosti.

BoE očekuje da će Velika Britanija izgubiti do 75.000 poslova u finansijskom sektoru nakon što napusti EU u 2019. godini, objavio je BBC. BoE trenutno procjenjuje planove za vanredne situacije za finansijske kompanije s ciljem smanjenja poremećaja nakon Brexita.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	SEP	1,5	1,6	1,8
2.	Odobreni hipotekarni krediti	SEP	66.000	66.200	67.200
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	SEP	-	4,8%	4,4%
4.	GfK povjerenje potrošača	OKT	-10	-10	-9
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	OKT	2,2%	2,5%	2,3%
6.	PMI radnointenzivni sektor	OKT	55,9	56,3	56,0
7.	PMI građevinski sektor	OKT	48,5	50,8	48,1

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88418 na nivo od 0,88771, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3128 na nivo od 1,3077.

JAPAN

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Ove odluke su donesene glasanjem 8:1, pri čemu je novi član, Kataoka, glasao protiv. Takođe, BoJ je zadržala ambiciozna inflatorna očekivanja, ukazujući na signale jačanja ekonomskog rasta, što pojačava očekivanja kreatora monetarne politike da bi inflacija mogla ubrzati ka ciljanom nivou od 2%. Guverner BoJ Kuroda je ponovio da se BoJ obavezala na održavanje “snažnih” monetarnih olakšica sve dok inflacija ne dostigne stabilnost iznad nivoa od 2%. U kvartalnom izvještaju koji publikuje BoJ, inflatorna očekivanja su blago smanjena za tekuću fiskalnu godinu, koja završava u martu 2018. godine, ali su za naredne godine uglavnom zadržane optimistične projekcije. Takođe, zadržan je inflatorni cilj od 2% do marta 2020. godine.

Ministar finansija Japana Aso je pozdravio rezultate guvernera BoJ Kurode ističući da je slabljenje JPY rezultat monetarnih olakšica, što je pomoglo rastu izvoza i zaposlenosti. Aso, takođe, smatra da koordinacija između monetarne i fiskalne ekonomije dobro funkcioniše.

Ministar ekonomije Motegi je izjavio da će Vlada sačiniti dodatni budžet za tekuću fiskalnu godinu fokusirajući se na rast produktivnosti i povećanja broja radnika u segmentu brige za djecu. Montegi je, takođe, istakao da će se određena sredstva usmjeriti i ka rekonstrukciji štete koja je načinjena nakon jakih kiša na jugoistoku Japana, te da će jedan dio sredstava biti usmjeren ka poboljšanju konkurentnosti u sektoru poljoprivrede.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

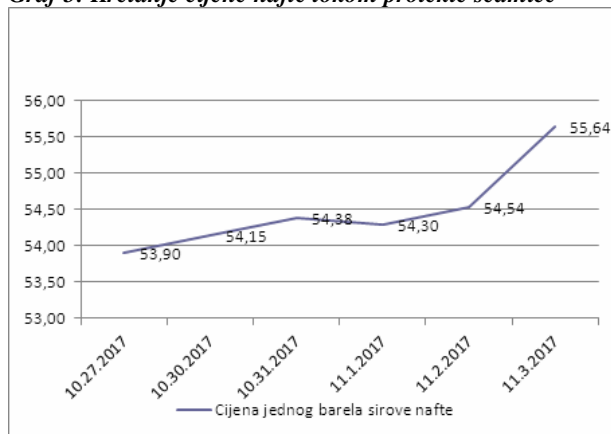
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja (G/G)	SEP	2,3%	2,2%	1,8%
2.	Stopa nezaposlenosti	SEP	2,8%	2,8%	2,8%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	SEP	2,0%	2,5%	5,3%
4.	PMI radnointenzivni sektor F	OKT	-	52,8	52,5
5.	Povjerenje potrošača	OKT	43,6	44,5	43,9

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s 131,97 na nivo od 132,42. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 113,67 na nivo od 114,07.

NAFTA I ZLATO

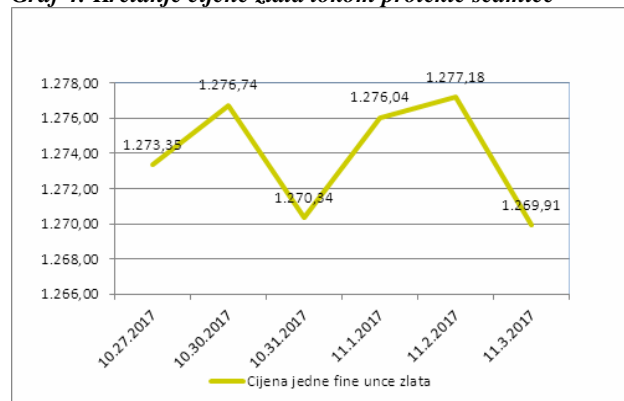
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,90 USD (46,43 EUR). Cijena nafte je tokom protekle sedmice skoro svakodnevno bilježila rast pod uticajem očekivanja da će sporazum zemalja članica OPEC-a i drugih zemalja proizvođača nafte o smanjenom obimu proizvodnje ovog energenta biti produžen do kraja 2018. godine. Pored toga, analitičari smatraju da je primjena ovog sporazuma uticala na uravnoteženje ponude i tražnje za naftom, koja je duži vremenski period bila neuravnotežena, što je dovelo do značajnog smanjenja njene cijene tokom protekle tri godine. Veoma blago smanjenje cijene nafte je zabilježeno tokom trgovanja u srijedu, nakon što je saopšteno da je povećan obim izvoza nafte iz SAD na rekordno visok nivo od 2,31 miliona barela dnevno. Trenutni obim proizvodnje nafte u SAD iznosi oko 9,55 miliona barela na dnevnom nivou, što je veoma blizu rekordno visokog nivoa od 9,61 miliona barela, koji je zabilježen 5.6.2015. godine. Ipak, američke zalihe nafte su tokom prethodne sedmice smanjene u skladu sa očekivanjima za 1,8 miliona barela. Cijena nafte je tokom protekle sedmice povećana na najviši nivo od jula 2015. godine. Na zatvaranju tržišta, u petak, cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,64 USD (47,93 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.273,35 USD (1.096,96 EUR). Kretanje cijene zlata je tokom protekle sedmice pratilo kretanje kursa EURUSD. Iako je tokom protekle sedmice održan sastanak FOMC-a, na kojem nije bilo promjena aktuelne monetarne politike, pažnja učesnika na tržištu zlata je bila usmjerena na iščekivanje zvaničnog objavljivanja imena kandidata za narednog predsjednika Federalnih rezervi. Tokom trgovanja u srijedu, cijena jedne fine unce zlata je povećana za oko 6 USD na dnevnom nivou pod uticajem špekulacija, koje su kasnije i potvrđene, da će Trumpov kandidat za narednog predsjednika Federalnih rezervi biti Jerome Powell, aktuelni član Odbora guvernera. Ova informacija je pozitivno uticala na kretanje cijene zlata pod uticajem očekivanja da Powell neće voditi politiku agresivnijeg umanjivanja monetarnih stimulansa u SAD. Međutim, na kraju protekle sedmice cijena jedne fine unce zlata je smanjena za preko 7 USD pod uticajem aprecijacije USD, kao i još uvijek prisutnih očekivanja o mogućem povećanju referentne kamatne stope FED-a u decembru ove godine, a nakon objavljenih pozitivnih pokazatelja o rastu broja zaposlenih u SAD. Na kraju trgovanja u petak cijena zlata je iznosila 1.269,91 USD (1.094,00 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.